

POŽIADAVKY PLATFORMY MVO ZA STRATEGICKÉ RIEŠENIE BEZDOMOVECTVA

Dokument vytvorilo OZ Proti prúdu (vydavateľ Nota bene)

Nina Beňová: nina.benova@notabene.sk, Sandra Tordová: sandra.tordova@notabene.sk, 25. 5. 2017

Vážený pán minister, Ján Richter,

Začiatkom roka 2017 sme sa ako poskytovatelia služieb pre ľudí bez domova s nádejou zapojili do pracovnej skupiny pre prípravu legislatívnych zmien v oblasti sociálnych služieb a predostreli naše návrhy na zmeny. Situácia je neúnosná. **Ľudia bez domova stále nemajú prístup k základným sociálnym službám, hoci im to garantuje Ústava SR a zaručujú príslušné zákony.** Základné sociálne služby sú hlboko poddimenzované a vďaka súčasnej legislatíve, vo väčšine prípadov, aj nevykonalné.

Preto vítame, že nás na stretnutí pracovnej skupiny pre prípravu legislatívnych zmien v oblasti sociálnych služieb dňa 26. mája 2017 pán štátny tajomník Branislav Ondruš ubezpečil, že zámerom novely nie je ďalšie zhoršenie súčasného zlého stavu. Dovoľujeme si za Platformu predložiť zásadné požiadavky, ktoré majú cieľ garantovať občanom v núdzi prístup k sociálnym službám:

1. **Žiadame zaradiť spolufinancovanie útulkov z príspevkov MPSVR pre neverejných poskytovateľov sociálnej služby.**

Do zákona žiadame doplniť do § 78a, 1. odsek bod e) útulok.

Žiadame dofinancovanie útulkov, nie zmenu kompetencií vo financovaní. Útulky ostávajú v gescii vyšších územných celkov. Príspevok z ministerstva napomôže, aby ľudia bez domova mali prístup k 24 hodinovému ubytovaniu, tak ako im to garantuje aj samotný zákon (§. 2 ods. 3, 448/2008).

Sieť útulkov na Slovensku je výrazne poddimenzovaná z dôvodu dlhodobého nedostatočného financovania. Podľa centrálného registra poskytovateľov sú útulky najčastejšie zriadené neverejnými poskytovateľmi. VÚC si u nich objednáva menšie kapacity, ktoré nezodpovedajú potrebám. Táto pripomienka je zásadná z dôvodu, že útulok zabezpečuje ľuďom v núdzi prístup k 24 hodinovému ubytovaniu, čo je minimum, čo by štát ľuďom v kríze mal garantovať.

2. **Výšku finančného príspevku v zariadení "útulok" žiadame naviazať na minimálnu mzdu v hodnote minimálne 0,6 násobku (v súčasnosti to predstavuje 261,00 €). Žiadame pravidelnú valorizáciu tohto príspevku vo väzbe na valorizáciu minimálnej mzdy.**

V súčasnosti je nastavený rovnaký príspevok pre nocľahárne aj pre útulky. Pritom zákon nezohľadňuje, že útulok je vo svojej podstate pobytová služba. Na rozdiel od nocľahárne poskytuje útulok 24 hodinovú prevádzku a komplexnejšie služby, ktoré nie je možné zabezpečiť z rovnakého finančného príspevku. Navrhovaný finančný príspevok reflektuje najnižšie možné finančné náklady poskytovateľov služieb v útulku (a vychádzajú z minimálnej mzdy).

3. **Žiadame legislatívnu garanciu, že VÚC a mestá a obce si budú plniť zákonnú povinnosť a budú poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby. Žiadame legislatívnu garanciu, ktorá zabezpečí vymožitelnosť finančných príspevkov na financovanie týchto služieb krízovej intervencie.**

4. **Žiadame, aby v zákone nebola pre poskytovateľov ustanovená nová povinnosť získať písomné vyjadrenie príslušnej obce alebo VÚC o súlade žiadosti s potrebou danej sociálnej služby s komunitným plánom sociálnych služieb alebo koncepciou rozvoja sociálnych služieb.** Toto opatrenie zhorší dostupnosť služieb. Mnohé mestá, obce a VÚC takéto plány nemajú. Takéto ustanovenie zároveň vytvára priestor na korupciu, netransparentnosť a diskrimináciu tých poskytovateľov, ktorí pre mestá, obce alebo VÚC nie sú pohodlní. Otvára otázky ako bude môcť poskytovateľ ovplyvniť skutočnosť, že obec nemá komunitný plán, resp. ho má neaktuálny alebo má plán, ktorý nezodpovedá skutočnej potrebe.

5. **Žiadame určiť obligatórnu povinnosť financovania terénnej sociálnej služby krízovej intervencie a zaradiť službu terénnej sociálnej služby krízovej intervencie medzi povinne**

POŽIADAVKY PLATFORMY MVO ZA STRATEGICKÉ RIEŠENIE BEZDOMOVECTVA

Dokument vytvorilo OZ Proti prúdu (vydavateľ Nota bene)

Nina Beňová: nina.benova@notabene.sk, Sandra Tordová: sandra.tordova@notabene.sk, 25. 5. 2017

financované služby v gescii miest a obcí. Terénna sociálna služba predstavuje jednu so základných služieb pre ľudí bez domova, ktoré ich prepájajú s dostupnou pomocou. Súčasne je nevyhnutným predpokladom, aby obec zmapovala situáciu, počet a potreby ľudí bez domova na svojom území. Keďže služba je založená na aktívnom vyhľadávaní klientov na miestach s vysokou fluktuáciou osôb, nie je možné dopredu predpokladať počet zachytených klientov. Preto žiadame doplniť do zákona spôsob financovania tejto služby založený na preplácaní počtu hodín poskytnutej služby a nie na počet klientov (obdobným mechanizmom ako pri špecializovanom sociálnom poradenstve).

- 6. Žiadame určiť obligatórnu povinnosť financovať službu "Podpora samostatného bývania" medzi povinne financované služby v gescii VÚC.** Financovanie a existencia tejto služby v praxi úplne zlyháva. Napriek tomu, že služba figuruje v zákone už niekoľko rokov, podľa centrálného registra na celom Slovensku existuje iba 5 poskytovateľov tejto služby. Pritom táto služba v súčasnosti predstavuje v zákone jedinú preventívnu službu, ktorú možno zamerať na prevenciu straty domova/bývania a súčasne aj na podporu pre ľudí, ktorým sa podarilo bývanie opätovne získať.
- 7. Žiadame, aby v zákone o sociálnych službách ostal zachovaný príspevok MPSVR pre obce a mestá na zriaďovanie služieb krízovej intervencie: útulku, domovu na pol ceste a zariadenia núdzového bývania. Alternatívnou požiadavkou je, že ak tento príspevok mestám a obciam nebude poskytovať MPSVR, budú ho mestám a obciam obligatórne poskytovať VÚC.**

Ak ministerstvo nebude garantovať príspevok na spolufinancovanie týchto služieb krízovej intervencie, zruší nástroj, ktorý motivoval mestá a obce na zriaďovanie nových služieb, ktorých je akútny nedostatok (útulok, domov na pol ceste a zariadenia núdzového bývania). V súčasnej situácii absencii služieb toto opatrenie považujeme za neprijateľné.

Príklad návrhu na výšky a výpočet finančných príspevkov pre vybrané služby krízovej intervencie odvodený od násobkov minimálnej mzdy (umožňujúci jednoduchú valorizáciu príspevku podľa jasného kľúča):

Druh sociálnej služby	Návrh výšky finančného príspevku na spolufinancovanie služby na jedno miesto v zariadení na mesiac: verejný i neverejný poskytovateľ	násobok minimálnej mzdy
nocľaháreň	130,50 €	0,3
útulok	261,00 €	0,6
domov na pol ceste	261,00 €	0,6
zariadenie núdzového bývania	261,00 €	0,6

Požiadavky PLATFORMY MVO ZA STRATEGICKÉ RIEŠENIE BEZDOMOVECTVA podporujú:

SOCIOFÓRUM – NEZÁVISLÁ PLATFORMA SOCIÁLNYCH MNO

SLOVENSKÁ KATOLÍCKA CHARITA

OZ PROTI PRÚDU (VYDAVATEĽ NOTA BENE)

DEPAUL SLOVENSKO, n.o.

DIECÉZNA CHARITA NITRA

INŠTITÚT KRISTA VEĽKŇAZA, ŽAKOVCE

SPIŠSKÁ DIECÉZNA CHARITA

DIVADLO BEZ DOMOVA, n.o.

OZ ODYSEUS

POŽIADAVKY PLATFORMY MVO ZA STRATEGICKÉ RIEŠENIE BEZDOMOVECTVA

Dokument vytvorilo OZ Proti prúdu (vydavateľ Nota bene)

Nina Beňová: nina.benova@notabene.sk, Sandra Tordová: sandra.tordova@notabene.sk, 25. 5. 2017

OZ VAGUS

JAZMÍN, n.o. HANDLOVÁ

GRÉCKOKATOLÍCKA CHARITA PREŠOV

KOMUNITA SANT'EGIDIO

STOPA SLOVENSKO

DOMOV SV. JÁNA Z BOHA, n.o.

KREŠŤANIA V MESTE

OZ PRIMA